

Анализ №2

**АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО
ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ, В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И
ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ**

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Принципи, свързани с управление на отпадъците	2
2. Йерархия на управление на отпадъците.....	2
3. Национална нормативна рамка	3
3.1. Закони.....	3
3.1.1. Закон за управление на отпадъците	3
3.1.2. Законът за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане	5
3.1.3. Закон за местните данъци и такси	5
3.1.4. Закон за устройство на територията	8
3.1.5. Закон за статистиката	8
3.2. Подзаконови нормативни актове.....	9
4. Преразглеждане на действащото национално законодателство и приемане на ново законодателство от пакета „Кръгова икономика“	10
5. Нормативна уредба на местно ниво.....	14
5.1. Наредба за обществения ред на територията на община Аксаково	14
5.2. Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Аксаково	15
5.3. Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Аксаково	17
5.4. Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Аксаково	18
6. Основни задължения на общините, произтичащи от законодателството по управление на отпадъците.....	19
6.1. Задължения на кметове на общини, произтичащи от ЗУО и подзаконовите актове по прилагането му.....	19
6.2. Контролни функции на кметове на общини, произтичащи от ЗУО	21
7. Основни изводи и препоръки.....	21

1. Принципи, свързани с управление на отпадъците

Основните принципи, на които се основава законодателство по управление на отпадъците са:

- “Предотвратяване” - образуването на **отпадъци** трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- “Отговорност на производителя” и “замърсителят плаща” – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висок степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- “Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно **най-ранен** етап.
- “Близост” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване.
- “Самодостатъчност” – отпадъците, **генерирани** в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на общността.
- „Участие на обществеността“ – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

2. Йерархия на управление на отпадъците

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Йерархията е пет степенна и се въвежда в националното законодателство чрез чл.6 на Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., изм. и доп., бр. 105 от 30.12.2016 г., посл.изм. ДВ. бр.105 от 11.12.2020г.):

- а) Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- б) Подготовка за повторна употреба;
- в) Рециклиране;
- г) Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- д) Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

Легалните дефиниции за всяка от 4-те степени са предоставени в ДР на Закона за управление на отпадъците:

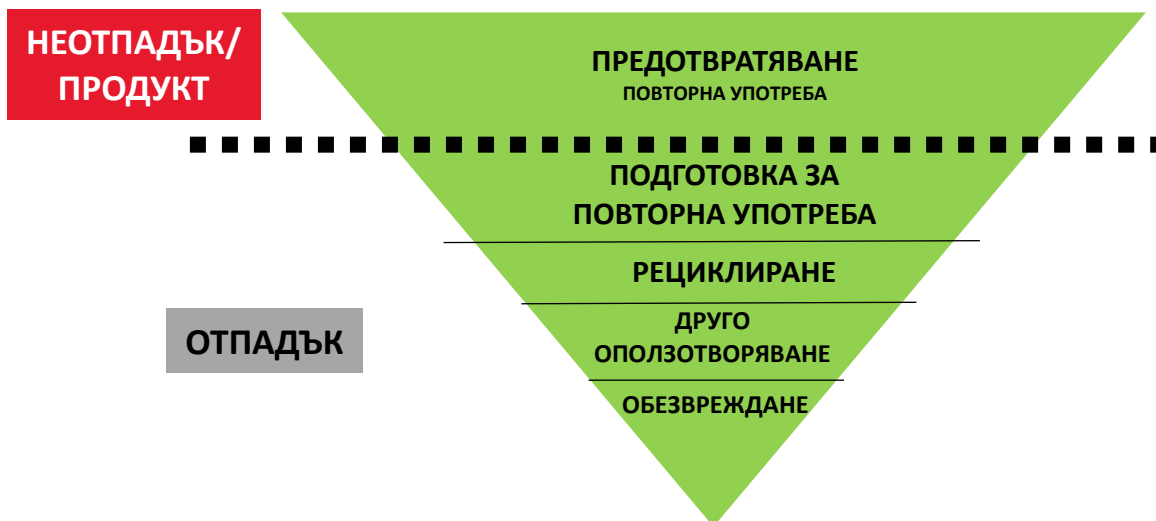
т.28. **“Предотвратяване”** са мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

а) количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;

б) вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, или

в) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.

т.25. **“Подготовка за повторна употреба”** са дейностите по оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, чрез които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да могат да бъдат използвани повторно без каквато и да е друга предварителна обработка.

т.37. "Рециклиране" е всяка дейност по оползотворяване, чрез която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.

т.11. "Обезвреждане" е всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия. Приложение № 1 на ЗУО съдържа неизчерпателен списък на дейностите по обезвреждане.

„Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно ЗУО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране. Напр. изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия (операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение №2 към §1, т.13 на ЗУО) или насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване.

3. Национална нормативна рамка

Националната нормативна рамка, отнасяща се до управление на отпадъците представлява съвкупност от специализирани закони и закони, с основен предмет други сфери на обществения живот, съдържащи разпоредби относно отпадъците.

3.1. Закони

3.1.1. Закон за управление на отпадъците

Преди издаването на съществуващия **Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г.)** са обнародвани два закона, регламентиращи обществените отношения в сектор „Управление на отпадъците”:

- **Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда (1997)** – въвежда основните изисквания на Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС, в т.ч. задължения на лицата, извършващи дейности по отпадъци,

информация за дейностите с отпадъци, програмиране чрез национална, общински и фирмени програми за управление на отпадъците, разрешаване и контрол на дейностите с отпадъци; внос, износ и транзитен превоз, глоби и санкции за неизпълнение.

- **Законът за управление на отпадъците (2003 г.)** - доразвива философията на закона от 1997 г. и транспонира напълно Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС и заедно с наредбите към закона се въвеждат изискванията на всички европейски директиви в сектор “Управление на отпадъците”. Въвежда принципа за „разширена отговорност на производителите” чрез изискване към производителите и вносителите на продукти, които в процеса на тяхното производство или след крайната им употреба образуват опасни или масово разпространени отпадъци, да заплащат продуктови такси или да изпълняват задълженията си чрез 1) колективни системи, представлявани от организации по оползотворяване или 2) чрез индивидуални системи. За детайлизиране разпоредбите на закона впоследствие са утвърдени 15 подзаконовни нормативни актове.

Законът за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.) въвежда изискванията на новата рамкова *Директива за отпадъците 2008/98/ЕО*, включително вече утвърдените принципи „замърсителят плаща” и „разширена отговорност на производителя”, както и новата йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка” и „странични продукти”, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Ключови разпоредби, произтичащи от ЗУО, са:

- най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци съгл. чл.31, ал.1, т.1;
- ограничаване до 31 декември 2020 г. на количествата на депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.;
- количествени цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на 70 на сто от общото им количество на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради до 01 януари, 2020г., за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес;
- организиране от кметовете на общини на системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и осигуряване на условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места;
- осигуряване от страна на кметовете на общини до средата на 2014 г. на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места

- въвеждане на детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация;
- въвеждане на икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането;
- въвеждане на изисквания от началото на 2013 г. към ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места за въвеждане на разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО.
- определя националните компетентни органи по Регламент (ЕО) № 1013/2006, изискванията за финансови гаранции при трансграничен превоз, както и възможните случаи на ограничения. Забраняват се превозите на отпадъци за Република България, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложи специфични мерки за управление на даден отпадък или поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

С приетите промени в ЗУО през 2021 г. се поставя цел за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци до 65% през 2035 г., за да се извлекат съществени екологични, икономически и социални ползи и да се ускори преходът към кръгова икономика. Като допълнителен стимул на прехода към кръгова икономика е въведена и цел за намаляване до 10 % на депонираните битови отпадъци до 2035 г.

По отношение на отпадъците от текстил и обувки се въвеждат изисквания за разделно събиране и последващо оползотворяване, като кметовете на общини могат да подпишат договор само с една организация по оползотворяване на този вид отпадъци.

3.1.2. Законът за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане

Законът за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане е приет през януари 1996 г. (обн., ДВ, бр.8 от 1996 г.). Допълнително със Закон (обн. ДВ, бр.113 от 1999 г.) са ратифицирани и поправките към Конвенцията. На европейско ниво конвенцията се прилага чрез Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

3.1.3. Закон за местните данъци и такси

Законът за местните данъци и такси (Обн. ДВ. бр.117 от 10 Декември 1997г., изм. и доп., посл.изм. ДВ. бр.16 от 23 Февруари 2021г.) регламентира данъци и такси, които се определят от общините и приходите от които постъпват в общинския бюджет, включително такса „Битови отпадъци“. Разпоредбите относно такса „битови отпадъци“ са регламентирани в Глава трета „Местни такси“, Раздел I Такса за битови отпадъци.

През 2017 г. бяха извършени промени в *Закона за местните данъци и такси*, основната цел на които е да се въведе ефективно прилагане на принципа „замърсителят плаща“, като по този начин се стимулират задължените лица да намалят количеството на изхвърляните отпадъци от бита и да се постигнат целите, заложи в чл. 31 от Закона за управление на

отпадъците (ЗУО) по отношение на разделното събиране, рециклирането и компостирането на отпадъци. Извършените промени могат да бъдат обобщени в няколко насоки:

➔ *Ясно обособяване на услугите, за които се дължи такса „битови отпадъци“*

Съгласно ЗМДТ, с новата редакция на чл. 62 (в сила от 17 февруари, 2021г.) се предвижда таксата за битови отпадъци да се заплаща за извършваните от общината услуги по:

1. събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране (чл.62, т.1);
2. третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации (чл.62, т.2);
3. поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината (чл.62, т.3).“

С чл.66, ал.1 от ЗМДТ се конкретизира, че услугите по чл. 62 включват следните дейности:

1. събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на битовите отпадъци, попадащи в системите за управление на масово разпространени отпадъци по Закона за управление на отпадъците - за услугата по чл. 62, т. 1;
2. третиране на битови отпадъци, необхванати в системите за управление на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци - за услугата по чл. 62, т. 2;
3. поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места и селищни образувания в общината, предназначени за обществено ползване - за услугата по чл. 62, т. 3.

В чл.66, ал.7 се регламентира, че обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците се включват в план-сметката като разход за дейности по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации.

➔ *Реално въвеждане на принципа „замърсителят плаща“ и отпадане възможността за използването на данъчната оценка като възможна основа за определяне на таксата за битови отпадъци.*

Размерът на таксата за битови отпадъци за всяко задължено лице да се определя, като разходите за сметка на таксата за битови отпадъци за текущата година от план-сметката се разпределят на база на приетите от Общинския съвет основи (чл.67, ал.2). Общинският съвет може да приеме различни основи за отделните населени места, за отделните зони в тях, за селищните образувания, за различните категории задължени лица и за отделните услуги по чл. 62, като бъдат посочени изрично мотивите за различните основи (чл.67, ал.9). Всяка община следва да анализира икономическите, социалните и екологичните аспекти на конкретна основа и да направи съответния избор. Водеща основа за определяне размера на таксата за битови отпадъци е количеството на битовите отпадъци (чл.67, ал.4).

Съгласно чл. 67, ал.9 използването на основа/основи, различни от определените за всяка услуга по чл.67, ал.8, може да се извърши от Общинския Съвет - за отделните населени места, за отделните зони в тях, за селищните образувания, за различните категории задължени лица и за отделните услуги по чл. 62, **като бъдат посочени изрично мотивите за различните основи.**

Съгласно чл.67, ал.8, т.1-3 се установяват следните възможни основи по отделните услуги:

1. За услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци (чл. 62, т. 1), както и за услугата по третиране на битови отпадъци в съоръжения и инсталации (чл. 62, т.2):

а) индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост;

б) количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;

в) брой ползватели на услугата в имота.

2. За услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места (чл. 62, т.3):

а) брой ползватели на услугата в имота;

б) разгъната застроена и/или незастроена площ на недвижимия имот.

При приемане на основа „индивидуално определено количество битови отпадъци за имота чрез торби с определена вместимост и товароносимост“ същите се предвижда да се закупуват от задължените лица по ред, определен в *Наредбата за местните данъци и такси*. С тази наредба общинският съвет може да определи минимален брой торби, които да бъдат закупени от задължено лице за календарна година, съобразен с извършения анализ за минималното количество битов отпадък, генерирано от един ползвател на услугата в дадено населено място, селищно образувание или зона. Когато закупените за годината торби надхвърлят действително изразходваните през годината, останалите торби се използват през следващата година, като се приспадат от определения за нея минимален брой и се заплаща само разликата (чл.67, ал.10).

При приемане на основа (чл.67, ал.11):

1. „брой ползватели на услугата в имота“ или „разгъната застроена и/или незастроена площ на недвижимия имот“ - общинският съвет при определяне на размера на таксата за битови отпадъци може да приема допълнително диференциране съобразно населените места в общината и отделните зони в тях, вида на имота, неговото предназначение и вида на извършваната в имота икономическа дейност;

2. „индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост“ или „количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране“- общинският съвет при определяне размера на таксата за битови отпадъци може да приема допълнително диференциране съобразно вида на битовия отпадък.

➡ *Въвеждане на единна методология за определяне на разходите, които формират такса битови отпадъци и унифицирана план-сметка*

План - сметката е унифицирана и се изготвя по образец и ред, определени с наредба на Министерския съвет (чл.66, ал.3, т.1), което се очаква да доведе до намаляване на случаите на включване на недопустими разходи при съставяне на документа. С последните изменения на ЗМДТ в § 20 (в сила от 03.11.2017 г., посл. изм. ДВ., бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г.) се регламентира, че Наредбата следва да бъде приета „до 31 март на годината, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.“

- *Осигуряване на публичност и прозрачност чрез задължението за провеждане на обществени консултации при определянето на разходите, формиращи таксата*

С цел прозрачност и информираност на задължените лица е предложено проектът на решение за приемане на конкретните основи и проектът на доклад на вносителя преди внасянето им за разглеждане на заседание на общинския съвет да се публикуват на интернет страницата на общината за обществено обсъждане (чл.66, ал.3, т.2). Също така се предвижда информацията и данните за одобрените план-сметки, отчетените разходи и отчетените количества събрани и третирани битови отпадъци за предходната година, както и приетите основи за определяне на таксата за битови отпадъци за текущата година да се публикуват ежегодно в срок до 15-и февруари на интернет страницата на общината във формат, определен с наредбата за изготвяне на план-сметката (чл.71 б, ал.1). Предвидено е Националното сдружение на общините в Република България ежегодно до 31 март да оповестява обобщена информация, свързана с таксата за битови отпадъци, по общини, по области и на национално ниво (чл.71 б, ал.2).

3.1.4. Закон за устройство на територията

Законът за устройство на територията (Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.16 от 23 Февруари 2021г.) урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели. Законът съдържа също разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

- премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО (чл.196, ал.3);
- откриването на строителна площадка и определянето на строителна линия и ниво, както и заверката на заповедната книга се извършват след представяне от възложителя на одобрен план за управление на строителните отпадъци, както и други изискващи се по закон документи (чл.157, ал.2);
- след приключване на строително-монтажните работи лицето, упражняващо строителен надзор, изготвя окончателен доклад до възложителя, който трябва да съдържа информация за изпълнението на строежа в съответствие с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строителните и монтажните работи, и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране (чл.168, ал.6, т.10)
- на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО (чл.178, ал.3, т.7)

3.1.5. Закон за статистиката

Законът за статистиката (Обн. ДВ. бр.57 от 25 Юни 1999г., посл.изм. ДВ. бр.38 от 24 април 2020г.) е рамков за всички сфери на обществения живот и регламентира правилата за статистическата информация в страната. Законът урежда и въпросите, свързани с конфиденциалността на информацията и условията за предоставянето ѝ в определени случаи само след съгласие на засегнатите лица. Информацията, предоставена на НСИ от общините относно битовите отпадъци, също попада в приложното поле на закона.

3.2. Подзаконовни нормативни актове

Подзаконовите нормативни актове са издадени към Закона за управление на отпадъците и са изброени по-долу:

- Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда (приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г., Обн. ДВ. бр.91 от 02.11.2021г.);
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г. посл.доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);
- Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 11.12.2018г.);
- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.26 от 22 Март 2020г.);
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 267 от 5.11.2017 г. (Обн., ДВ, бр. 98 от 08,12.2017 г.);
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (Приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);
- Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.);
- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.86 от 06.10. 2020г.);
- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.101 от 27.11.2020г.);
- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.);
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.,изм. и доп., бр. 13 от 7.02.2017 г.);
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.30 от 31.03.2020г.);
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);

- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн., ДВ, бр. 63 от 12.08.2016 г., посл.изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017г.
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);
- Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.);
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.);
- Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г., посл. изм. ДВ. бр.47 от 5 Юни 2018г.).

4. Преразглеждане на действащото национално законодателство и приемане на ново законодателство от пакета „Кръгова икономика“

По-важните разпоредби на Европейското законодателство са обобщени в таблицата по-долу.

Закон/ Наредба	ДОКУМЕНТ НА ЕС	РАЗПОРЕДБИ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците	Постигане на по-високи цели за рециклиране и подготовка за повторна употреба на битовите отпадъци	
		– До 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 55% (чл. 31, ал. 1, т. 3 ЗУО) Съгласно § 15, ал.2 ЗУО целите по чл. 31, ал. 1, т. 3 за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци се постигат поетапно, като след 31 декември 2020 г. нарастват всяка година с по 1%, както следва:	Възможности за отлагане на крайните срокове ¹ : – До 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 50%

¹ Възможности за отлагане на крайните срокове за постигане на посочените цели до пет години, при определени условия на които България отговаря и ще поиска от ЕК такова отлагане

		<ul style="list-style-type: none"> ▶ 31 декември 2021г. – 51 на сто; ▶ 31 декември 2022г. – 52 на сто; ▶ 31 декември 2023 г.- 53 на сто; ▶ 31 декември 2024 г. – 54 на сто; ▶ 31 декември 2025 г. - 55 на сто. 	
		– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 60% (чл. 31, ал. 1, т. 4 ЗУО)	<p>Възможности за отлагане на крайните срокове:</p> <p>– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 55%</p>
		– До 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 65% (чл. 31, ал. 1, т. 5 ЗУО)	<p>Възможности за отлагане на крайните срокове:</p> <p>– До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 60%</p>
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/850 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци	<p><i>Значително намаляване на количествата депонирани отпадъци</i></p> <p>– Най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло) - чл. 31, ал. 1, т. 6 ЗУО). Целите по чл. 31, ал. 1, т. 6 за намаляване на количеството на депонирани битови отпадъци се прилагат, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ до 31 декември 2025 г. - най-малко до 50 	<p>Държава членка може да отложи срока² за постигане на целта до пет години, т.е. да се осигури постигането ѝ през 2040г. при определени условия на които България отговаря.</p>

² За някои страни-членки, между които и България, е предоставена възможност целта да се постигне до 2040 г. и страната възнамерява да се възползва от изключението

		на сто от общото им тегло; ▶ до 31 декември 2030 г. - най-малко до 30 на сто от общото им тегло.			
ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците	<i>Разделно събиране на битови отпадъци</i>			
		– опасните битови отпадъци трябва да се събират отделно от 2022 г.			
		– разделно събиране на биологичните отпадъци ³ от 2023г., като държавите членки следва да се стремят към постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия Европейски съюз с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г.(чл.50, ал.5, т.7 ЗУО)			
		– разделно събиране на текстилни отпадъци от 2025 г. (текстът не е въведен в българското законодателство)			
НАРЕДБА ЗА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/852 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 година за изменение на ДИРЕКТИВА 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки	<i>Рециклиране на отпадъци от опаковки⁴</i>			
			До 2025 г.	До 2030 г.	
		Всички опаковки	65%	70%	
		Пластмаси	50%	55%	
		Дърво	25%	30%	
		Черни метали	70%	80%	
		Алуминий	50%	60%	
		Стъкло	70%	75%	
		Хартия и картон	75%	85%	
НАРЕДБА за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда	ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/904 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови	<i>Намаляване на пластмасовите отпадъци от продукти за еднократна употреба</i>			
		– до 2026 г. да се постигне измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна. До 3 юли 2021 г. държавите-членки изготвят описание на всички мерки, приети от тях за изпълнение на това задължение и уведомяват Комисията за това описание и го оповестяват публично. – считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите			

³ „Биологични отпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост“

⁴ Целите за рециклиране на отпадъци от опаковки се постигат поетапно, съгласно сроковете определени § 3а на преходните и заключителните разпоредби от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (Приета с ПМС № 271/30.10.2012 г., Обн. ДВ. бр.85/06.11. 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.100/16.12.2022г.)

	<p>продукти върху околната среда</p>	<p>продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др.</p> <ul style="list-style-type: none"> – считано от 3 юли 2024 г. държавите-членки гарантират, че определени пластмасови продукти за еднократна употреба, които имат капачки, произведени от пластмаса, могат да бъдат пуснати на пазара само ако капачките и капачите остават прикрепени към съдовете по време на предвидения етап на употреба на продукта. – всяка държава членка гарантира, че: а) от 2025 г. някои бутилки за напитки съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. тези бутилки за напитки съдържат най-малко 30% рециклирана пластмаса. Това са пластмасови продукти за еднократна употреба в обхвата на член 9 относно разделното събиране и на член 6, параграф 5 относно изискванията за продукти. – до 2025 г. държавите членки осигуряват разделното събиране с цел рециклиране: а) на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3л. – 77% б) до 2029 г. - 90%. – до края на 2024 г. страните-членки са длъжни да въведат схеми за разширена отговорност на производителя за редица пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч. кутии за храна, съдове за напитки до 3л, чаши за напитки, пластмасови торбички за пазаруване и др.
<p>НАРЕДБА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РЕДА И РАЗМЕРА ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ПРОДУКТОВА ТАКСА</p>	<p>ДИРЕКТИВА (ЕС) 2015/720 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 29 април 2015 година за изменение на Директива 94/62/ЕО по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване</p>	<p><i>Намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване</i></p> <p>Мерките, предприети от държавите-членки, включват един от следните елементи, или и двата заедно:</p> <p>а) приемане на мерки, които да гарантират, че нивото на годишното потребление не превишава съответно 90 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2019 г. и 40 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31 декември 2025 г., или равностойни цели, изразени в тегло;</p> <p>б) приемане на инструменти, с които да се гарантира, че до 31 декември 2018 г. тънките пластмасови торбички за пазаруване ще престанат да се предлагат безплатно на мястото на продажба на стоките или продуктите, освен ако не се прилагат инструменти с равностойна ефективност.</p>

С пакета „Кръгова икономика“ са въведени също и други разпоредби, относно:

- разширена отговорност на производителя;
- предотвратяване на отпадъците;
- докладване изпълнението на редица ангажименти по новото законодателство в специален формат, установен от ЕК.

По-голямата част от посочените разпоредби на Европейското законодателство във връзка с пакета „Кръгова икономика“ са вече въведени в българското законодателство чрез приетите промени в Закона за управление на отпадъците през м.март, 2021г. и в наредбите към него.

5. Нормативна уредба на местно ниво

5.1. Наредба за обществения ред на територията на община Аксаково

Наредбата урежда обществените отношения, свързани с осигуряването и опазването на обществения ред, опазването на публичната и частна собственост и местата предназначени за общо ползване, поддържане на естетичен вид и чистота на населените места, осигуряване на обществения ред в търговското обслужване, осигуряване на обществен ред и чистота при извършване на строителна и ремонтно-строителна дейност, реда и условията за провеждане на събрания, митинги и други масови обществени прояви, както и реда и условията за отглеждане на животни и птици на територията на община Аксаково. Чрез Наредбата се въвеждат редица разпоредби, свързани с отпадъците.

Във връзка с опазване и осигуряване на обществения ред в жилищни сгради, урегулирани поземлени имоти, вилните зони (селищни образувания) и местата, предназначени за общо ползване (Раздел II) се забранява:

- изливането в подземни и надземни инсталационни колектори или на други неразрешени за това места на течни отпадъци от бита, от производствена и друга стопанска дейност, химически агресивни, отровни, биологически вредни вещества и на отпадъчни битово-фекални води (чл.3, ал.1, т.5);
- повреждането, разместването, унищожаването и/или замърсяването на контейнери и други съоръжения за отпадъци (чл.3, ал.1, т.5);
- складирането на строителни материали, отпадъци (строителни и други) и други едрогабаритни предмети около сгради, по улици, площади, тротоари, паркове и междублокови пространства (чл.3, ал.1, т.13);
- замърсяването с дребни отпадъци от семки, опаковки на хранителни и др. вид продукти на обществени места (чл.3, ал.1, т.17).
- изхвърлянето на отпадъци извън определените от Общината места (чл.3, ал.1, т.18).

С чл.8 се въвеждат забрани за движението на МПС, извозващи отпадъци, без същите да са покрити с предпазващо средство, непозволяващо замърсяване на околната среда (чл.8, ал.1, т.4) и за разкомплектуване на МПС и ИУМПС, извън съответни площадки или центрове, с издаден разрешителен документ за извършване на такъв вид дейност по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците (чл.8, ал.1, т.7).

За извършени нарушения по чл.3, ал.1 и чл.8, ал.1 се налага глоба от 50 - 500 лв. или имуществена санкция в размер 100 - 1000 лв.

В чл.10 от Наредбата са регламентирани изискванията относно транспортирането на строителни отпадъци и/или изкопни земни маси на територията на община Аксаково. Преди извършването на транспорт на тези отпадъци е необходимо да има издадено „Направление за транспортиране на строителни отпадъци и/или земни маси през територията на община Аксаково“, от кмета на Общината или оправомощено от него лице. Съгл. чл.9, ал.2, направленията се издават за:

- изпълнение на дейности по рекултивация на терени;
- изпълнение на проекти за вертикална планировка на имоти;
- ново строителство или реконструкция и разрушаване на сгради и съоръжения, когато се извършва транспортиране през територията на община Аксаково.

При извършването на транспорт строителни отпадъци и/или изкопни земни маси, водачът на МПС е длъжен да носи в себе си издаденото „Направление за транспортиране на строителни отпадъци и/или земни маси през територията на община Аксаково“ и придружаващата отпадъците документация и да не се отклонява от описания в направлението маршрут. Посочените документи се представят на контролните органи при

проверка. За нарушение на тези разпоредби се налага глоба от 200 - 1000лв. или имуществена санкция в размер 500 - 5000 лв.

Към собствениците или ползвателите, които стопанисват поземлени имоти на територията на община Аксаково, в *Раздел III Поддържане на естетичен вид и чистота на населените места на територията на община Аксаково* са определени задължения за поддържане на имотите в чист и естетичен вид и поддържането им в добро състояние, в случай че е допуснато нерегламентирано изхвърляне на отпадъци в тях (чл.14, ал.1). За извършени нарушения по чл.14, ал.1 се налага глоба от 50 - 500 лв. или имуществена санкция в размер 100 - 1000 лв.

Във връзка с осигуряване на обществения ред и чистота при извършване на строително - ремонтна дейност по Раздел IV от Наредбата, се забранява:

- разполагане и съхраняване на строителни материали и отпадъци извън разрешената строителна площадка, по улици, тротоари, градински и паркови настилки и други площи - общинска собственост;
- извозване и депониране на строителни отпадъци и земни маси без надлежните документи извън регламентиранията места;
- изхвърляне на строителни отпадъци и/ или изкопни земни маси извън определените от Община Аксаково места;
- извършването на дейности по рекултивация на терени без наличието на трайни обозначителни граници на имота и без необходимите документи по чл.19, ал.1, в т.ч. писмен договор за третиране и транспортиране на отпадъците от строителни площадки и при разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения.

За нарушение на описанието по-горе разпоредби се глоба от 50 - 500 лв. или имуществена санкция в размер 100 - 1000 лв.

Съгласно чл.37, ал.2, т.3 от Наредбата, организаторите на спортни, културни, обществени и други масови мероприятия са длъжни да почистят ангажираните площи след края на съответната проява. Аналогични изисквания са поставени и към организаторите на митинги, събрания и други масови обществени прояви в чл.50, ал.1, т.4.

В раздел VIII Административно-наказателни разпоредби се определя, че контролът по спазване на Наредбата се упражнява от длъжностните лица, определени със Заповед на Кмета на община Аксаково, от служителите на РУ „Полиция“ - Аксаково и от служителите на Гранично полицейско управление - летище Варна. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда, предвиден в Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/.

Наредбата е издадена на основание и чл.21, ал.2 от ЗМСМА (приета с Решение № 7.4 от Протокол № 7 / 27.02.2020 г.).

5.2. Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Аксаково

В обхвата на Наредбата попада и такса „битови отпадъци“ (чл.2, ал.1, т.1), на която е посветен Раздел I Такса за битови отпадъци към Глава Втора Местни Такси.

Понастоящем в съответствие с чл.14 таксата се заплаща за по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя поотделно за всяка услуга:

- сметосъбиране и сметоизвозване;
- обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения;

- чистота на териториите за обществено ползване.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка. За жилищните и нежилищните имоти на гражданите, таксата се определя на база данъчната оценка на имотите изразено в промил (чл.16, ал.2), а за предприятията - таксата се определя на база по-високата между отчетната стойност на имота и данъчната оценка на имота, изразено в промил (чл.16, ал.3). Подробна информация за реда за събиране на такса „битови отпадъци“ по *Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Аксаково*, е представена в **Анализ №11 Икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им.**

Освен подробно регламентиране на реда и начина за събиране на такса „битови отпадъци“, с чл.2, ал.1 на Наредбата се създава Приложение 1 – “Местни такси в Община Аксаково”, където фигурират и редица такси, свързани с отпадъци:

- Приемане на отпадъци в „РДНО за общините Варна, Аксаково и Белослав“ в имоти №№ 025072 и 039040 в землище на с. Вълген, както следва:
 - ❖ за приемане на битови/неопасни отпадъци за депониране в Клетка 1 - 17,64 лв./ тон, без вкл. ДДС, + 6,99 лв/тон – размер на обезпечението по чл. 60 от Закона за управление на отпадъците, приет с Решение 4.1., т.1 от Протокол № 004/22.12.2015г на ОбС – Аксаково, + размера на отчислението по чл.64, ал.1 от Закона за управление на отпадъците за съответната година (т.15.1.1.);
 - ❖ за приемане на строителни отпадъци за рециклиране/ оползотворяване в Съоръжение за рециклиране, в т.ч. депониране на остатъка Депо за инертни отпадъци - 1,21лв./тон, без вкл. ДДС, + размера на отчислението по чл.64, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (за съответната година), върху 5% от общото прието количество отпадъци (т.15.1.2);
 - ❖ за приемане на биоразградими отпадъци в Инсталация за компостиране - 23,89 лв./ тон, без вкл. ДДС (т.15.1.3);
- **Приемане на отпадъци на Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Варна, Аксаково и Белослав, генерирани на територията на други общини извън Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Варна**
 - ❖ за приемане на битови/неопасни отпадъци за депониране в Клетка 1 - 17,64 лв./ тон, без вкл. ДДС, + 6,99 лв/тон – размер на обезпечението по чл. 60 от Закона за управление на отпадъците, приет с Решение 4.1., т.1 от Протокол № 004/22.12.2015г на ОбС – Аксаково, + размера на отчислението по чл.64, ал.1 от Закона за управление на отпадъците за съответната година + 6,83лв./тон допълнителни средства, покриващи разходите на трите общини по изграждане на депото (т.15.1.4.1.);
 - ❖ за приемане на строителни отпадъци в Съоръжение за рециклиране на строителни отпадъци - 1,21лв./тон, без вкл. ДДС, + размера на отчислението по чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (за съответната година), върху 5% от общото прието количество отпадъци (т.15.1.4.2.);
 - ❖ за приемане на отпадъци в Депо за инертни отпадъци -1,21лв./тон, без вкл. ДДС, + размера на отчислението по чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците + 35,75 лв./ тон представляващи допълнителни средства, покриващи разходите на трите общини по изграждане на депото (т.15.1.4.3.);
 - ❖ за приемане на биоразградими отпадъци в Инсталация за компостиране - 23,89 лв./ тон, без вкл. ДДС (т.15.1.4.4.).
- Издаване на разрешение за временно депониране - 20.00лв. (т.15.4);

- Подготовка на договор за приемане на отпадъци в „РДНО за общините Варна, Аксаково и Белослав“ в имоти №№ 025072 и 039040 в землище на с. ВЪГЛЕН - 15.00лв. (т.15.9);
- Месечно администриране на договор за приемане на отпадъци в „РДНО за общините Варна, Аксаково и Белослав“ в имоти №№ 025072 и 039040 в землище на с. ВЪГЛЕН - 20.00лв. (т.15.10);
- Издаване на направление за транспортиране на строителни отпадъци и/или земни маси през територията на община Аксаково - 20.00лв. (т.15.11).

Цената на услугите, посочени в точки 15.9, 15.10 и 15.11, се събират от членовете на Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Варна, а именно: община Варна, община Аксаково и община Белослав само в случай, че е налице изрично решение в този смисъл на Общо събрание на регионалното сдружение.

Наредбата се издава на основание чл. 9 от Закона за местните данъци и такси и е в сила от 2005 г. (приета от ОбС- Аксаково с Решение № 17.6.2. от Протокол № 17/02.02.2005г., посл. изм. Решение № 21.1 от Протокол № 21/25.02.2021г.).

5.3. Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Аксаково

С наредбата се уреждат обществените отношения, свързани с планирането, изграждането, устойчивото поддържане, опазване и развитие на зелената система на Община Аксаково. Органите за управление на зелената система са Общинският съвет на Община Аксаково, кметът на Община Аксаково и кметовете на кметства в общината (чл.2, ал.1), като на всеки от тях са възложени различни правомощия:

- Общинският съвет на Община Аксаково управлява качеството на зелената система на общината в съответствие с функционалното ѝ предназначение, интензитета на поддържане и териториалното разположение на зелените площи (чл.3, ал.1);
- Кметът на Община Аксаково ръководи, координира цялостната дейност по опазване, изграждане и поддържане на зелената система на общината, организира изпълнението на бюджета по дейност “озеленяване” и на дългосрочните програми за развитието на зелената система (чл.4, ал.1); организира съставянето и актуализирането на публичен регистър на озеленените площи, дълготрайните декоративни дървета и дърветата с историческо значение на територията на общината по чл. 63, ал. 1 на ЗУТ (чл.4, ал.2);
- Кметовете на кметства в община Аксаково упражняват контрол и организират опазването и поддържането на зелените площи в съответните населени места (чл.5).

С Наредбата се възлагат допълнителни правомощия на главния архитект на общината, директорът на Дирекция "ИПЕПП" и на Общинския експертен съвет по устройство на територията.

Във връзка с управление на отпадъците са предвидени няколко разпоредби:

- в обществените площи се забранява се изхвърлянето на отпадъци извън определените за целта съдове (чл.35, ал.2, т.10);
- ползвателите на съоръжения и търговски обекти в зелените площи са длъжни да чистят прилежащата им територия в обхват до 3 м, както и да провеждат мероприятия за опазване и възстановяване на увредената растителност по указания и схема на специализираната общинска служба по озеленяване (чл. 37, ал.1);
- почистване на замърсени участъци на озеленени площи по чл. 61, ал. 4 от ЗУТ се извършва на сметка на нарушителите за тяхна сметка, а при отказ - от общината за сметка на нарушителите, като разходваните суми се събират по реда на ГПК (чл.50, ал.5).

Контролът по изпълнението на наредба се упражнява от кмета на Община Аксаково или изрично упълномощен заместник-кмет на Община Аксаково.

При констатирани нарушения се съставят актове от длъжностни лица от общинската администрация, определени със заповед на кмета на общината и издават наказателни постановления по реда на ЗАНН. Предвидени са глоби за замърсяване на зелените площи с отпадъци от всякакво естество - в размер от 100 до 1000 лв.

Наредбата е издадена на основание чл. 20, чл. 21, ал. 1, т. 13 и чл. 22, ал. 1 от ЗМСМА и чл. 62, ал. 10 на Закона за устройство на територията. Приета с решение Решение№6.2. от Протокол№006/18.03.2008г. на ОбС- Аксаково

5.4. Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Аксаково

С Наредбата се уреждат:

- Условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови, строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци и масово разпространени отпадъци на територията на Община Аксаково.
- Екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Аксаково, като съвкупност от права, задължения, решения, действия и дейности на физическите и юридическите лица и едноличните търговци, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и контрола върху тези дейности.
- Правата и задълженията, по отношение на дейностите за управление на отпадъците на територията на община Аксаково, на физическите лица, които живеят или временно пребивават в общината, както и на юридическите лица и едноличните търговци, които осъществяват дейност на територията на общината.
- Заплащането за предоставяне на съответните услуги за дейностите, свързани с битовите, строителните и масово разпространените отпадъци.
- Глобите и санкциите за нарушаване на разпоредбите на наредбата.

В обхвата на Наредбата са детайлно регламентирани задълженията на кмета на общината в Глава Втора, Раздел Първи *Задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация*. Освен всички задължения на кмета на общината, произтичащи от Закона за управление на отпадъците и подзаконовите актове по прилагането му, в Наредбата са регламентирани също изисквания:

- за осигуряване и публично достояние на телефонен номер, на който гражданите могат да сигнализират за нарушения и да правят предложения, свързани с дейността по третирането на битовите отпадъци и поддържане на чистотата на населените места (чл.3, ал.8);
- към договорите за разделно събиране на отпадъци, които да съдържат:
 - ❖ **изискванията към системата за разделно събиране на отпадъците от домакинствата**, в т.ч. обслужвано население, вид, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;
 - ❖ **количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците** от домакинствата и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение.
 - ❖ **задълженията за контрол** по спазване на изискванията за разделно събиране на територията на общината.

- ❖ **задълженията за предоставяне на информация на гражданите на общината по прилагане на системата за разделно събиране, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността**

Определени са коректно правата и задълженията на физическите и юридическите лица и едноличните търговци (Глава Втора, Раздел Втори), както и следните теми, свързани с управлението на отпадъците:

ГЛАВА ТРЕТА, РАЗДЕЛ ПЪРВИ Третиране на битови отпадъци

ГЛАВА ТРЕТА, РАЗДЕЛ ВТОРИ Организация на дейностите по третиране на строителни отпадъци и изкопани земни маси

ГЛАВА ТРЕТА, РАЗДЕЛ ТРЕТИ Третиране на производствени отпадъци

ГЛАВА ТРЕТА, РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ Организация на дейностите по третиране на масово разпространени отпадъци

ГЛАВА ТРЕТА, РАЗДЕЛ ПЕТИ Депониране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА Поддържане и опазване на чистотата

ГЛАВА ПЕТА Контрол

ГЛАВА ШЕСТА Административно - наказателни разпоредби

С текстовете на Наредбата се регламентират всеобхватно темите, свързани с управление на отпадъците, в т.ч.:

- управление на битовите отпадъци;
- управление на биоотпадъците от поддържане на обществени площи, паркове, градини и домакинствата – поставено е изискване за разделно събиране в тъмнозелени контейнери с обозначителни знаци и транспортирането им за третиране в Инсталация за компостиране на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Варна, Аксаково и Белослав“ в землище на с.Въглен, общ. Аксаково“ (чл.11);
- управление на масово разпространените отпадъци /МРО/в т.ч: отпадъци от опаковки /ООп/; негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/; излезли от употреба автомобилни гуми /ИУАГ/; отработени моторни масла; излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС);
- управление на строителните отпадъци.
- поддържане и опазване на чистотата;
- поддържане на регистър на площадките от Община Аксаково.

Наредбата е издадена на основание чл. 22, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците и е в сила от датата на приемането ѝ. Наредбата е приета с Решение № 25.3.1.§2 от Протокол № 025/28.05.2013г. на Общински съвет – Аксаково, посл.изм. Решение № 36.6. от Протокол № 036/21.06.2018г.

6. Основни задължения на общините, произтичащи от законодателството по управление на отпадъците

6.1. Задължения на кметове на общини, произтичащи от ЗУО и подзаконовите актове по прилагането му

Законът за управление на отпадъците и наредбите към него регламентират детайлно редица задължения на кметовете на общини, свързани с управлението на отпадъците. Съгласно нормативната уредба, кметът на общината отговаря за:

- осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;

2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им. Кметът на общината е длъжен да осигури условия, при които всеки притежател на битови отпадъци да се обслужва от лицата/фирмите, на които общината е възложила тези дейности, като тези лица трябва да притежават съответните разрешителни или регистрационни документи, изисквани от ЗУО;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии в населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадки, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци. Изискванията към площадките, съоръженията и инсталациите за битови отпадъци са регламентирани в Наредбата № 7 от 24 август 2004г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и Наредба № 6/ 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и за поетапното постигане на целите на общината за повторна употреба и рециклиране на тези отпадъци;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определянето на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства и електронно и електрическо оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла, излезли от употреба гуми);
8. изпълнението на решенията на общото събрание на регионалното сдружение, в което участва общината и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци от бита и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане, като напр. опаковки от негодни препарати за растителна защита, използвани за градините на домакинствата, опаковки от химикали и препарати и стари такива и др.;
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци, (в т. ч. за определянето на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на тези отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане), както и за постигане за целите за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци на общинските депа и постигане на целите за оползотворяване на биоотпадъците;
11. осигуряването на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита и от ремонтна дейност на домакинствата, зелени отпадъци и други във всички населени места над 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места.

12. почистването от отпадъци на общинските пътища, вкл. техните сервитути;
13. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци;
14. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, организиране на почистването им;
15. съдействие за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
16. осигуряване на информация на обществеността по всички ангажименти на общината чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин и провеждане на информационни кампании за населението и бизнеса, свързани с разделното събиране на отпадъците;
17. организира събирането на данни и предоставя информация на НСИ, ИАОС, съгласно изискванията на Наредбата за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри;
18. разработва общинска наредба за управление на отпадъците;
19. разработва общинска програма за управление на отпадъците;
20. да организира внасянето на отчисленията за следексплоатационни грижи за депата за битови отпадъци и за депониране на отпадъци в необходимия размер и срок;
21. да предлага за одобряване от общинския съвет на такси за заплащане на услугите, предоставяни от общината, свързани с отпадъци;

6.2. Контролни функции на кметове на общини, произтичащи от ЗУО

ЗУО регламентира и обхвата на контролните правомощия на общините: Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира:

- дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на битови и строителни отпадъци;
- дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и/или регионални депа;
- площадките за дейностите с отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);
- спазването на други изисквания, определени с наредбата по чл. 22;
- изоставянето на битови отпадъци и нерегламентираното им изхвърляне;
- закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

ЗУО определя и размера на глобите, които кметовете или оправомощени от тях лица могат да налагат.

7. Основни изводи и препоръки

На основата на направените анализи на националната и общинската нормативна рамка и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да се направят следните основни изводи:

- Националната правна рамка е съобразена с европейското законодателство и включва конкретни разпоредби, определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците, в т. ч. ангажиментите за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци. В Закона за управление на отпадъците са

въведени изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. законодателен пакет „Отпадъци“, и по специално Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и частично да транспонира Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.

- Община Аксаково е предприела действия за разработване на нова програма за управление на отпадъците на общината на основание чл. 52 от ЗУО. Изготвянето на Програма за управление на Община Аксаково за периода 2021–2028 г. се осъществява при спазване на „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със заповед РД-211/31 март 2015г. на министъра на околната среда и водите.
- Общината осъществява контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнението на действащата програма за управление на отпадъците, като е препоръчително да оповестява по подходящ резултатите.
- Община Аксаково провежда политика и мерки в областта на управлението на отпадъците, въз основа на детайлни местни нормативни документи одобрени от общински съвет, които в добра степен отразяват разпоредбите на националното законодателство.

Препоръките по този анализ са:

- В краткосрочен план (2022 - 2023г.) да се изготвят и приемат промени в **Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Аксаково** (приета от ОбС- Аксаково с Решение № 17.6.2. от Протокол № 17/02.02.2005г., посл. изм. Решение № 21.1 от Протокол № 21/25.02.2021г.). Новите нормативни текстове трябва да отразяват измененията по отношение на такса „Битови отпадъци“, извършени през 2017г. в Закона за местните данъци и такси и да осигуряват прилагането на принципа „Замърсителят плаща“ за всяко задължено лице – използване на нова методика за изчисляване на стойността на услугите по чл.62 от ЗМДТ въз основа на основите, определени в закона.
- С **Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Аксаково** (приета с Решение № 25.3.1.§2 от Протокол № 025/28.05.2013г. на Общински съвет – Аксаково, посл.изм. Решение № 36.6. от Протокол № 036/21.06.2018г.) са регламентирани много прецизно редица важни въпроси, отнасящи се до **управление на строителните отпадъци**; въвеждане на специфични условия към договорите, които общината сключва с организации по оползотворяване/ лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздели I и II от Закона за управление на отпадъците – напр. **количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от домакинствата** и подобни отпадъци, както и условията и редът за отчитане на тяхното изпълнение; оповестяване на телефони за подаване на сигнали за нарушения, свързани с дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци и поддържане чистотата на населените места на територията на общината. Отчитайки промените в Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр.53/2012г., посл.изм. и доп. ДВ. бр.19 от 05.03.2021г.) и подзаконовите нормативни документи към него, е необходимо да се извърши:

- ❖ актуализация на някои от цитираните национални нормативни документи и дефиниции в Наредбата;

- ❖ промяна в чл.23, отнасящи се до разрешителните документи по ЗУО, с които могат да се извършват дейности с негодни за употреба батерии и акумулатори на територията на общината;
 - ❖ промяна в чл.27 от Наредбата, във връзка с възможностите по чл.33 на *Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 08.01.2021г.)* - потребителите могат да върнат безплатно много малко по размер ИУЕЕО (при което нито един външен размер не надвишава 25 cm) в търговските обекти или на входа на обектите, които извършват продажба на ЕЕО, с търговска площ, по-голяма или равна на 400 m², без да закупуват ЕЕО от подобен вид.
 - ❖ детайлно регламентиране на разделното събиране, повторната употреба, рециклирането и оползотворяването на битови отпадъци на територията на общината, с оглед изпълнение на изискванията по чл.31, ал.1, т.1, т.3-5 от ЗУО;
 - ❖ Прецизиране на изискванията за прилагането на разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаси и стъкло от страна на лицата, извършващи търговска дейност в търговски обекти, производствени и стопански сгради, здравни и социални сгради и заведения, заведения за хранене и развлечения, обекти за комунални и други услуги, хотели и други места за настаняване. Предвид увеличаващите се изисквания на националното законодателство по отношение на битовите отпадъци - подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци към 31.12.2035 г., подобна мярка ще даде резултати в средносрочен и дългосрочен план, предвид големия брой задължени юридически лица и ще подпомогне Община Аксаково при изпълнението на задълженията ѝ.
 - ❖ регламентиране на изисквания за събиране и предаване за третиране на опасни битови отпадъци, във връзка с изпълнението на задълженията на кмета на общината по чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО;
 - ❖ въвеждане на изисквания към площадките за приемане на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло от Община Аксаково;
 - ❖ регламентиране на разделното събиране на отпадъци от обувки и текстил, след публикуване на съответната наредба по чл. 13, ал. 1 ЗУО.
- Актуализация на Регистъра на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на общината, създаден по чл.3, ал.3, т.12 от Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Аксаково.